

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2004

Էրանի

ձեմիյէթ ի Խայրիյէ ի

Ղևումիյէսի

ՆԻԶԱՄՆԱՄԷՍԻ ՏԻՐ

ՏԵՐՍԱՍԷՔ
ՄԱՐԳԱՐԱՒ Օ. ՄԱՐԿԵՆՅԱՆ

1911

62542

(672)

262

ԵՐՄԵՆԻ ՃԷՄ'ԻՅԵԹ Ի ԽԱՅՐԻՅԵ Ի ՈՒՄՈՒՄԻՅԵՍԻ
ՆԻԶԱՄՆԱՄԷՍԻ ՏԻՐ

ՃԷՄ'ԻՅԵԹԻՆ ԹԷՇՔԻԼԱԹԸ, ՄԱԳՍԱՏԸ, ՍԸՖԱԹ
Վ Է Մ Ա Ն Ի Յ Ե Թ Ի

Մասկ 1. — Մըսըրտա Պօղոս Նուպար բաշա հաղ-
բէթլերինն սէլալէթիլլէ (Էրմէսի ձէմիլլէթի Խայրիլլէյի
Տումուլլիլլէսի) նամընտա պիր ճէմ'իլլէթ թէշքիլլ օլունմուշ
մըր քի պու ճէմ'իլլէթին մագսատը պէրվէճնի աթի տիր :
1 — Անատօլըտա սաքին Էրմէսիլլերին թէրագգըյաթը
Քիքրիլլէյինէ վէ թէհլիլլի ախլագընա եարամ էթմէք :
2 — Էնալիի մէրգուլլէնն անվալը մատուլլէ վէ իզթի-
սատիլլէսինն իսլահ վէ ի'լասընա չալըշմագ : 3 — Պու սէ-
մէրաթըն իսթիհատընա խատիմ թէշէպպիլլուսաթ վէ նէշրի-
յաթը թէշվիլլի վէ թէրզիլլի էլլէմէք :
ձէմ'իլլէթ հէր կէճնա սըֆաթ վէ մահիլլէթի սիյասիլլէ-
տէն 'արի օլուպ սէպէպի թէշէքքիլլի սըրֆ պիր վաղիլլէ ի
լէսանիլլէթ քեարանէնն իֆատը տըր : Պու խուսուս ճէ-
միլլէթին շարթը էսատի ի թէշէքքիլլի տիր :
Մասկ 2. — ձէմ'իլլէթին մէրքէզ վէ մէճիլլա խտարէ ի
մէրքէզիլլէսի Մըսըր էլ Գահիրէտէ տիր :

ԱՂԱՆԸՆ ՇԷՐԱՒԹ Ի ԳԱՊՈՒԼԸ

Մասկ 3. — Իշպու ճէմ'իլլէթէ ա'գա թահինն օլունա-
պլլմէք իչինն մէրքէզ խտարէ մէճիլլիլլնէ եախօտ սու-
պլլի թէշէքքիլլի զիրտէ մէզքիլլը շուպէլլերինտէն պիրինն
բէլ

մէճլիսի մահապլիսինէ միւրաճա՛աթ էթմէք եախօտ ա՛ղատան
 ի.քի զաթ թարափընտան մէճալիս ի մէղքիւրէտէն պիրինէ
 թագտոմ խտլմէք լազըմ կէլիր: Նամդէտին գապուլը ճէլ-
 սէտէ հազըր պուլունան ա՛ղանըն էքսէրլյէթ ի արասըլէ
 վէ գիրտէ միւնտէրիճ ըն իւչիւնճի մատտէնին հիւքմիւ
 տա՛իրէսինտէ թահթը գարարա ալընըր. պլինա՛էն՛ալէյն
 իչպու նիզամնամէ աճքեամընա ըի՛այէթ վէ ա՛ղա թարա-
 փընտան թէ՛ տիյէսի լազըմ կէլէն մէպլազը սուրէթ ի մուն-
 թագամէտէ թէ՛ տիյէ էտէճէյնի թէճահիւա էտէն զիւքիւր
 վէ իւնաս հէր էրմէնի պլիւ թէֆրիդ ի մէզհէպ ա՛ղալըզա
 գապուլ օլունապլիր:

ՏՈՒՆՈՒԼԻՅԷ ԻՍՆԷՍԻ, ԹԷ՝ՏԻՅԱԹ Ը ՄԱՀԻՅԷ

Մասկ 4. — Ա՛ղատան հէր պիրի ճէմ՛իյէթէ գապուլ
 օլունալըզ զէման տուխուլլէ ի՛անէսի թէ՛ տիյէսինէ մէճ-
 պուր տըր. պունուն մըգտարը քէնտի ըէյինէ մուհավվէլ
 իսէտէ, պու մէպլազ Մըսըր փարասըլէ ըն զուրուչտան տուն
 օլամազ: Պունտան մա՛տա հէր ա՛ղանըն մահլյէ պիր
 մէպլազը մուգաննէն թէ՛ տիյէ էթմէլէրի լազըմ կէլիր քի
 պունուն թա՛նին ի մըգտարը քէզա քէնտի ըէյէրլինէ մու-
 հավվէլ պուլընմազլէ պէրապէր Մըսըր իչիւն շէ՛րի պէշ
 զուրուչտան վէ մէմալիք ի սա՛իրէ իչիւն պունա մու՛ատիլ
 պիր մէպլազտան տուն օլամազ:

Ա՛ղա պիր սէնէլիք թէ՛ տիյաթ ը մահլյէյի տէֆ՛աթէն
 թէճալլիյէ էտէպիրլըրէր:

Ա՛ՂԱԻ ՄԻՒՆԻՄԷՆ ՎԷ Ա՛ՂԱԻ ՅԱՆՐԻՅԷ

Մասկ 5. — 1 — Ճէմ՛իյէթէ տէֆ՛աթէն պին Ի՛սկիլիլ
 լիրասը ինտա էտէն զէվաթա մէրքէզ մէճլիսի խորպիլի թա-
 րափընտան (ա՛ղա ի միւն՛իմէ) իւնվաքըմ լիրլիր ճէ՛մ
 մ՛իյէթէ տէֆ՛աթէն տէօրթ եիւզ իսկիլիլ լիրասը ինտա էտէն

զէվաթա (ա՛ղաի ֆախրլյէ) իւնվանը ի՛թա օլունուր: Պուն-
 տան մա՛տա մէրքէզ խտարէ մէճլիսի ճէմիյէթէ խրտէմաթ ը
 ֆէվզէլ՛ատէտէ պուլունան զէվաթա պու իւնվանլարտան
 պիրինի վէրէպլիլըր: Պու պապտէքի գարար աճնազ մէրքէզ
 խտարէ մէճլիսինի թէշքիլ էտէն ա՛ղանըն լազալլ տէօրթտէ
 իւչիւ նիսպէթիտտէ պիր էքսէրլյէթլէ գապուլ օլընտըլը
 թագտիրտէ մէշրուտըր:

Իւք խտարէ մէճլիսի ա՛ղասը ճէմ՛իյէթին թէ՛ սիսինտէ
 սէպզ էտէն խըտմէթլէրի ճիհէթիլլէ (ա՛ղաի ֆախրլյէ)
 իւնվանընա քէսպ ի խթիհգազ էթմիլլէրտիր [օնընճը մատ-
 տէյէ միւրաճա՛աթ օլունա]:

Թ Ա Ր Տ

Մասկ 6. — Ա՛ղատան պիրինին պիր հարէքէթ ի զայը ը
 լաիգասը թէհազգուզ էտէրսէ, մէրքէզ խտարէ մէճլիսի թա-
 րափընտան ճէսէտէ հազըր պուլընան ա՛ղանըն ըչի սիւլ-
 սանըլէ վէ գիրտէ միւնտէրիճ ըն իւչիւնճի մատտէ աճքեամը
 տա՛իրէսինտէ ա՛ղաի ճէմ՛իյէթ ճէտլլէլինտէն իսմի թէրգին
 օլունըր: Մահլյէլէրի մունթագամէն թէ՛ տիյէ էթմէյն հէր
 ա՛ղանըն ճէմ՛իյէթէ ինթիսապը թէ՛ ահիւտինին յատէմ ի ի-
 ֆասը ճիհէթիլլէ զալ՛լ օլուր:

ՃԷՄ՛ԻՅԷԹԻՆ ՀԱՍՐԼԱԹԸ

Մասկ 7. — Ճէմ՛իյէթին հասըլաթը մէվատաթը աթիյէտէն
 միւթէշէքքիլտիր 1 — Տուխուլլէ ի՛անէսի. 2 — Թէ՛ տիյաթը
 մահլյէ. 3 — Ի՛անաթ. 4 — Վասիլլէթլէր. 5 — Մէրքէզ
 խտարէ մէճլիսի թարափընտան ինտաս օլունաճազ հասը-
 զաթ ը սա՛իրէ:

38810-67

ՀԱՍՏՆԱԹՐՆ ՍՈՒՐԷԹԻ ԻՍԹԻՄԱԼԸ

Մասկ 8. — Ճէմ'իյէթին սերմայէսի հիսապընա թախսիս օլունաճազ հասըլաթ շունլար տըր : 1 — Տուխուլլիյէ ի'անէսի . 2 — Թէ'տիյաթ ը մահիյէնին սիւտիւսի . 3 — Սուրէթ ի իսթի'մալը թա'լին վէ թասրի՛ն օլունաճազընն ճէմ'իյէթէ ի'նաա վէ թէպէրրու' էտիյէն մէպալիղ իլէ 'այնէն վուզու' պուլան թէպէրրու'աթըն պէտէլաթը :

Ճէմ'իյէթին սերմայէսինէ հիչ պիր սէպէպէ սօզուհուրամազ . պու շարթ տախի մէվատոր էասաիյէ ի թէշէքըիլլիյէտէն տիր :

Սերմայէյի թէշըլլ էտէն մէպալիղ մէրքէզ իտարէ մէճլիսինճէ պիրինճի տէրէճէտէ հա'իլ ը ի'թիպար սէվլէթ էս համընա հախսօտ սա'իր պիրինճի տէրէճէտէ թանվիլաթա վէ եա շէ'ր տախիլինտէ իրատ կէթիլիր էմլաքա թանվիլ օլունաճազ տըր :

Մահիյէլէրտէն միւթէշէքըիլ մէպալադտան սերմայէ հիսասպընա 'ա'խտ օլան պալատէ մէզըիւր սիւտիւս թէնզիլ օլունադադտան սօնրա , քըսմը միւթէպազըը վէ սերմայէ հիսասպընա իշթիրա էտիլէն թանվիլաթըն ֆա'իլլէրի մէրքէզ մէճլիս ի իտարէսի թարաֆընտան հէր սէնէ պիրինճի մատտէյէ թէվիֆիկէն ճէմ'իյէթին մագաստընըն իճապ էթտիլի ճիհաթա սարֆ օլունաճազ տըր :

Սա'իր մէնապիտէն պընան հասըլաթըն սուրէթ ի սարֆ ու իսթի'մալը մէրքէզ իտարէ մէճլիսինճէ թա'նին էտիլէճէք տիր :

Պիր մագաստ ը մախուս վէ մու'այնէն իչլուն վասիյէթ հախսօտ թէպէրրու' օլունան մէպալիղ մուսի հախսօտ մուպէրրի թարաֆընտան թա'նին գըլընան մագաստա հասը վէ թախսիս գըլընըր :

ՄՍԳՊՈՒՉ ՍԷՆԷՏԱԹՐՆԸՆ ՎԷ ԻԼՄՈՒԿՊԷՐԼԷՐԻՆ ԻՄՁԱՍԸ ՎԷ ՃԷՄ'ԻՅԷԹԻՆ ԱՏՐԷՍԻ

Մասկ 9. — 1 — Նազտէ կախօտ էմվալա 'ա'խտ խուսուսաթտա կախօտ տուխուլլիյէ ի'անէսիյլէ մահիյէլէրին վէ թէրք ու թէպէրրու' վէ 'ալլէ 'ուսուս հէր հանլը պիր նամ վէ սուրէթլէ օլուրաա օլտուն , ճէմ'իյէթէ ի'թա կախօտ թէպիմ' օլունաճազ մէպալիղ վէ թանվիլաթըն թանսիլի սնճազ մէրքէզ մէճլիս իտարէ ը'խախին եախօտ ըէ'խ վէքիլլէրինտէն պիրինին վէ պուլարըն զայպուպէթի զէմանընտա մէրքէզ իտարէ մէճլիսինճէ թային գըլընան պիր ա'ղանըն իմզասընա թէրտիֆէն սանտըգքեարըն հախօտ վէքիլինին իմզասընը հավի մագպուզ վէ եա 'իլմուխասպէր մուզապիլինտէ իճրա էտիլմիշ օլմասը լազըմ կէլիր . շու'պէլէրէ 'ա'խտ թանսիլաթա կէլինճէ , պուլարըն սուրէթի իճրասը 18նճի մատտէտէ թասրի՛ն օլունմըշ տըր :

2. — Պիրճիւմլէ մէքեաթիպ վէ մուհարրէրաթ պիլա իսթի'նա ճէմ'իյէթին իտարէ ի մէրքէզլիյէ քեաթիպ ի ֆախրիսի նամընա իրսալ օլունըր :

3. — Մահալը մուխթէլիֆէտէն իրսալ օլունաճազ մէպալիղ վէ հէտայա' կինէ ճէմ'իյէթին իտարէ ի մէրքէզլիյէ սանտըգքեարընա կէճնտէրիլիր :

ՄԷՐԵԻՉ ԻՏԱՐԷՆ ՄԷՃԼԻՍԻ

Մասկ 10. — 1 — Մէրքէզ իտարէ մէճլիսինին մագարը Մըսըր էլ Գահիրէ տիր . մէճլիս ի մէզըիւր հատտը սաղարի օլարազ սօզուզ վէ հատտը ա'ղամի օլարազ օն պէշ ա'ղատան միւրէքքէպ տիր . մէրքէզ ի իտարէ մէճլիսի իլէ շու'...

պէ մէճաղիսի ա՛ղասը զիրտէ մու՛սլիէն վէզայիֆի պիլա իւճ-
 րէթ իյֆա էտերլէր: Պիրինճի մատտէտէ պէյան գըլընադը
 զը իւզրէ, ճէմ՛իյէթ նիչ պիր սըֆաթ վէ մահիյէթ ի սիյա-
 սիյէյի հա՛իզ տէյի տիր. պինա՛էն՛ալէյճ, պիր ճէմիյէթի
 սիյասիյէյէ մէնաուպ օլան պիր քիմսէ՛ պու ճէմ՛իյէթին նէ
 մէրքէզ իտարէ մէճլիսինէ նէ տէ շու՛պէ մէճլիսլէրինէ ա՛-
 զա օլամազ:

Մէրքէզ իտարէ մէճլիսի իշպու մատտէնին Ֆըզրա ի
 սալիսէսի հիւքմի միւսթէննա օլարսպ, շիմտիլիք զէվաթը
 աթիյէտէն միւրէքքէզ տիր:

Պօղոս Նուպար փաշա	Րե՛խս
Ես՛գուպ Արթին »	Րե՛խս վեֆիլի
Երուանդ Աղաթօն պիյ	» »
Մկրտիչ Անդրանիկեան ԷՖ.	Սանսըֆֆեար
Վահան Մալեգեան »	Քեարթիպի Փախարի
Առաքել Նուպար պիյ	Ազա
Գրիգոր Եղիաեան ԷՖ.	»
Կարապետ Շեքիսեան պիյ	»
Մ. Մարկոսօփ պիյ	»

2. — Մէրքէզ իտարէ մէճլիսի ա՛ղասը՝ մէճլիսը ու-
 մուսիճէ հէր իւշ սէնէտէ պիր գըսմէն թէպտիլ օլունըր.
 շէօյէ քի, սօգուզ սէնէ զարֆընտա մէճլիս ի մէզքիւր
 ա՛ղասը՝ ումուսին թէպտտիւլ էթմիշ օլուր:

Մու՛սմէլի ի թէճտիտիյէնին սուրէթ ի իճրասընա կէ-
 լինճէ, իւք իւշ սէնէնին խիթամընտա մէճլիս ի ումուսի
 թէպտիլի՝ լաղըմ կէլէճէք ա՛ղայը գուր՛ա քէշիտէսիլլէ թա՛-
 յին էտէր. պիրինճի տէֆա ա՛ղանըն թէպտիլի պու սու-
 րէթլէ իճրա օլունտըգտան սօնրա, տիկէր ա՛ղա ինթիխապ-
 լարը թարիխինէ կէօրէ խիթամը միւստտէթ ի մուվազա-
 Ֆիլէթլէրինտէ թէպտիլ էտիլլը:

Միւստտէթ ի մէ՛ մուրիյէթի խիթամ պուլան ա՛ղա եէ-
 նիտէն ինթիխապ օլունապիլլըր:

Մէրքէզ իտարէ մէճլիսի ա՛ղայըլընա՝ անճագ այտա
 լաազալլ էիրմի պէշ դուրուշ մահիյէ թէ՛տիյէ էտէն ա՛ղա
 ինթիխապ օլունապիլլըր:

3. — Մէրքէզ մէճլիս ի իտարէսինի թէրքիւ պէն
 ա՛ղանըն մըգտարը օն պէշտէն տունա թէնէզղիւլ էթտիլի
 հարտէ, հատըր նիզամիսինէ իալլաղ էտիլլինճէյէ գատար
 մուվազաթէն իֆա ի վազիֆէ իթմէք շարթըյա մէճլիս ի
 մէզքիւր պիր վէ եա զիյատէ ա՛ղա ինթիխապ վէ քէն-
 տիսինէ թէրֆիլի էտէպիլլըր: Մէճլիս ի ումուսի՝ պու ինթի-
 խապաթը թա՛ղիւ պէն իւք իճթիմա՛տա պու սուրէթլէ
 մէրքէզ իտարէ մէճլիսինէ ալընան ա՛ղանըն վազիֆէսինի
 թաստիզ վէ եախօտ եէրլէրինէ սուրէթ ի գաթիլլէտէ տի-
 կէրլէրինի ինթիխապ էտէր:

Իւշ սէնէլլէք տէվրէ զարֆընտա ինթիխապ օլունան
 հէր պիր մէճլիսի իտարէ ա՛ղասընըն թարիխի ինթիխապը-
 նա գատար կէշմիշ օլան միւստտէթ՝ մէճլիսը իտարէ աղա-
 լըլընըն միւստտէթ ի նիզամիյէսի օլան սօգուզ սէնէտէն
 թէնզիլ օլունըր:

Մէճլիս ի իտարէ ա՛ղասընտան պիրինին եէրինէ ինթի-
 խապ օլունան հէր ա՛ղա՝ անճագ սէլէֆինին միւստտէթ ի
 մէ՛ մուրիյէթի խիթամ պուլաճաղը թարիխէ գատար իֆաի
 վազիֆէ էտէր:

Մէճլիս զապթնամէլէրի՝ իճթիմա՛է ըիյասէթ էտէն
 զաթըն եախօտ իճթիմա՛ը մէզքիւրտէ հազըր պուլընան
 մէճլիս ի իտարէ ա՛ղասընտան պիրինին իմզասընը հալի
 պուլընմազ լաղըմ կէլլըր: Զապթնամէ սուրէթլէրի եախօտ
 զապթնամէլէրտէն իթիլնասախ վէ իաթիլըրաճը լաղըմ կէ-
 լէն Ֆըզրաթ միւթէպէր օլմազ իշլուն մէրքէզ մէճլիս իտա-
 րէսի ըէ՛ իսինին եախօտ ըէ՛խ վէքիլլէրնտէն պիրինին իմ-
 զասընը հալի պուլընմալը տըր:

Մասսէ 11. — Մէրքէզ մէճլիսի խտարէսի ա՛ղասընտան հէր պլրի մէ՛ մուրիցէթի իչիւն թէ՛ մինաթ օլմադ իւզրէ նագատէն իքի եիւզ Ինկիլիզ լիրասը եախօս օ գըյմէթտէ մէրքէզ ի խտարէ գարարըյա գապուլ օլունմըչ էսնամ վէ եա եինէ իքի եիւզ Ինկիլիզ լիրասը գըյմէթինտէ էմվալը դայրի մէնգուլէ իպրազ վէ թէրհինինէ մէճպուր սըր :

Պու մէպլազ վէ եա էսնամ մէրքէզ մէճլիսի խտարէ ա՛ղասընըն միււտտէթի մէ՛ մուրիցէթի խիթամ պուլուպ ճէ- մ՛լիցէթլէ հիչ պլր իլիչիք վէ ՛ալագալարը գարմատըղը թէ- հագգուզ էտինճէյէ գատար Գրէսի Լիօնէ պանգասընըն Գահիրէ շուպէսինէ մէվտու՛ գալաճագ սըր :

Թէ՛ մինաթ մագամընտա վէրիլէն էսնամըն ֆայիզ գուսիօնրընըն պէտէլը՝ վա՛տէլէրինին հիչն ի խիւլուլինտէ սահպալէրի թարաֆընտան թահսիլ էտիլէճէք տիր :

Մասսէ 12. — Մէրքէզ մէճլիսի խտարէսի՝ հէր սէնէ ա՛ղասը միյանընտան պլր ըէ՛ իս , իքի ըէ՛ իս վէքիլի , պլր քեաթիլալ ի ֆախրի վէ պլր սանտըղքեար ինթիխապ էտէր :

Մա՛մաֆիհ , իւք տօգուզ սէնէլիք միււտտէթ իչիւն Պօղոս Նուպար փաշա մէրքէզ մէճլիսի խտարէսի ըիյասէ- թինի իֆա էտէճէք տիր :

Հէր հանկը պլր սէպէպլէ պու մէ՛ մուրիցէթ միւնհալլ գարըղընաս , ըէ՛ իս իւչ սէնէ միււտտէթ իչիւն մէրքէզ մէճլիսի խտարէսի թարաֆընտան ինթիխապ օլունհաճագ տըր :

Մէճլիսին մա՛աչը պլր քեաթիլալ ի ՛ուսուսիսի վէ ճէ- մ՛լիցէթին տա՛ իրէ ի մու՛ամէլաթը թէվէսսիւ՛ էտիպ տէ լիւ- գուսմ հիս օլունտըղճա իճասըր գատար մէ՛ մուրիցի ի սա՛ իրէ- սի պուլընհաճագ սըր :

Մէճլիսի խտարէ՛ քիթապէթի ի ՛ուսուսիցէ վաղիֆէսինի սու՛րէթ ի խթիանա՛լիցէ վէ մուվազգաթատա օլարազ ա՛ղա- սընտան պլրինէ թէվտի՛ էտէպլիլը :

Մասսէ 13. — 1 — Մէրքէզ մէճլիս խտարէսի՛ ճէմ՛ի- յէթին մէնաֆիի իճապ էթտիրտիլի գէմանյարասա ՛ագտ ը

իճթիմա՛ էտէր : Իճթիմա՛ ըէ՛ իսին եախօս մուսալիլէյի՛ն դայպուպէթի թագաթիրինտէ ըէ՛ իս վէքիլիլէրինտէն պլրինին տա՛վէթիլլէ վուզու՛ պուլուր :

Ա՛ղատան իւչիւ թալէպ իթտիքլէրի գէման տալի մէճլիսի մէզքիւր իճթիմա՛է տալէթ օլունըր :

Մէճլիստէ հագըր պուլընմայան ա՛ղա՝ քէնտի նամ- լարընա վէքեալէթէն պէյանըր ըէյ հագգընը ա՛ղաի սա՛ իրէ ի մէճլիստէն պլրինէ թէվտի՛ էտէպլիլըր :

2. — Իճթիմա՛լարտա վէրիլէն գարարարըն սըֆաթը մէչըու՛լիցէթի հա՛ իլ պուլընմասը ա՛ղաի մէճլիսին մըգտա- ըր մէճմու՛ընտան լասագալ նըսֆընըն պիզղաթ եախօս պիւվէքեալէ վիւճուտինէ թէվազգուֆ էտէր . մա՛մաֆիհ , լասագալ իւչ ա՛ղանըն պիզղաթ վիւճուտը շարթ օլուպ տիկէր ա՛ղա ըէյլէրինի ըէֆիզլէրինէ թէվտի՛ էտէպլիլըր :

Մէրքէզ մէճլիսի խտարէսինտէ գարարար պիզղաթ եախօս պիւվէքեալէ իսպաթը վիւճուտ էտէն ա՛ղանըն էք- սէրիլիցէթ ի արասըյա վէրիլըր : Թէսալիի արա վուզու՛րնտէ ըէ՛ իս հանկը ճիհէթտէ պուլընըրաս , օ ճիհէթին ըէյի մա՛- մուլունպիհ տիր :

Մէճլիսճէ ինթիխապաթ իճրատը էսնասընտա ա՛ղաի մէվճուտէ էքսէրիլիցէթի մութլազա թէչքիլ էտէմէտիքլէրի թագաթրտէ , իքինճի տէֆ՛ա արայա միւրաճա՛աթ օլունըր վէ պու հալտէ էքսէրիլիցէթի նիսպիլէ քեաֆի՛ ատա օլունըր :

Պունընյա պէրասպէր պլր ա՛ղանըն հիչ պլր խուսուս- տա քէնտի ըչինտէն ֆաղլա օլարազ , եա՛նի վէքեալէթ սուրէթիլլէ պլրտէն զիյատէ ըչէ հագգը օլամազ :

Մասսէ 14. — 1 — Մէրքէզ մէճլիսի խտարէսի՛ ճէմ՛ի- յէթին ուսուր վէ մու՛ամէլաթը հագգընտա էն վասի՛ սէ- լահիլիցէթի հա՛ իլ տիր :

Սլիլ խուսուս ճէմ՛իլիցէթին մագոտտընըն մէվզը՛ ի ֆի՛ իլ վէ թաթպիղէ վաղընա խատիմ պիլճիւմլէ ուսուր , էզճիւմլէ մէքթէպլէր , քիւթիւպիսանէլէր , գըրա՛ աթիսանէլէր

Հէր պիր շու'պէ՝ մէճլիսինն տալրէ ի ֆա'ալլէթի մէրքէզ խտարէ մէճլիս թարաֆընտան թա'յին վէ թահաթտ գըլընըր: Պու տա'իրէ ի ֆա'ալլէթին թէլօլի՝ հախօտ թէմ տխտի հէր զէման մէրքէզ խտարէ մէճլիսինն սէլահ'իյէթի տախլիմտէ տիր:

2. — Հէր պիր շու'պէ մէճլիսի ա'ղասընըն քէյֆիյէթի ինթիխապը մէրքէզ խտարէ մէճլիսինն թատտիլինէ մուհազվէլ տիր:

Շու'պէ տախլիմտէ մէսքիւքեաթը Մըսրիյէ հիսապըյլա այտա լաագալլ կիրմի պէշ զուրուշ հիտէ ի'թա էտէն ա'ղասան միւրէքքէզ պիր մէճլիս թարաֆընտան պիր համզէտ ճէտվէլի մուզա'աֆը ինզար գըլընըր վէ կէնի ա'ղա մէճլիս ի 'ումուսի ի մէզքիւք թարաֆընտան պու ճէտվէլ մուճիպինճէ ինթիխապ օլունըզ քէյֆիյէթ մէրքէզ խտարէ մէճլիսինէ ի'չար էտիլըր:

Շու'պէ տա'իրէսի՝ քէնտի ըէ'խսինն վէ միւմաիլէյի զայպուպէթի թագտիրինտէ ըէ'խս վէքլիլինն ըլլատէթի թահթընտա՝ ազար իճթիմա՝ էտէր: Մէճլիսի մէզքիւքտէ ա'ղասան հէր պիրի թէ'տիյէ էյէտիյի այլըզ հիստէ գաշքէրրէ կիրմի պէշ զուրուշը հազլի իսէ՝ օ նիսպէթտէ ըէյէ մալիք տիր. ա'ղաի մէվճուտէնն ըէյի իլէ էքսէրիյէթի մութլագա հասըլ օլմազ իսէ, իքինճի տէֆ'ա ըէյէ միւրաճա'աթ իտիլէրէք էքսէրիյէթի նիսպիյէ քեաֆի՝ ստտ օլընուր:

3. — Հէր պիր շու'պէ մէճլիս ի ա'ղասընըն մըզտարը հատտը սազարը իւշ վէ հատտը ա'ղամը կէտի քիչիտէն միւրէքքէզ օլարագ մէրքէզ խտարէ մէճլիսի թարաֆընտան գարարաշարըրըր:

Ա'ղանըն նըսֆը հէր իւշ սէնէտէ իշպու մատտէնն իքինճի ֆըզրասը հիւքմինէ թէվֆիլէն կէնիտէն ինթիխապ օլունաճագ վէ ա'ղանըն մէճուլը մըզտարը չիֆիթ տէյլի իսէ, իլք ինթիխապտա նըսֆընտան պիր հօգասն ա'ղա թա'յինն իչիւն ի'թա ի ըէյ էտիլէճէք տիր:

Մասսէ 16. — Հէր պիր շու'պէ մէճլիսի՝ հէր սէնէ ա'ղասընտան պիր ըէ'խս, պիր քեաթիպ վէ պիր սանսըզքէար ինթիխապ էտէր:

Մասսէ 17. — Մէրքէզ խտարէ մէճլիսինն միւզաքէրաթը հազգընտա 13իւնճի մատտէտէ միւսարբահ ա'ղեաթ շու'պէ մէճլիսի միւզաքէրաթը հազգընտա տախի մէրի'իւլ իճրա սըր:

Շու'պէ մէճլիսիքիլինն զապթնամէի միւզաքէրաթը՝ իճթիմա'ա ըլլատէթ էտէն զաթ իլէ հազըր պուլընան տիկէր պիր ա'ղա թարաֆընտան իմզպանաճագ սըր: Չապթնամէլէրտէն սուրէթ ինթիխաճը թագտիրինտէ, պու սուրէթիլէրէ մէճլիսին ըէ'խսի հախօտ ըէ'խս վէքլիլ թարաֆընտան վազ'ը իմզա էտիլըր:

Մասսէ 18. — 1 — Շու'պէ մէճլիսիքիլ տա'իրէյերի տախլիմտէ ճէմ'իյէթէ կէնի ա'ղա պուլարագ պունարըն մըզտարընը թէզկիտ էթմէք վէ ճէմ'իյէթին թէվէսաիւ՝ էթմէսի իչիւն վիւս վէ իլթիտարըր տա'իրէսինտէ սարֆը մէտա'ի էյէմէք վէ տիւխուլիյէ ի'անէլէրինի վէ մահ'իյէլէրի թահսիլ էթմէք վէ ճէմ'իյէթէ ի'անսաթ վէ թէպէրու'աթ թէտաքիքինէ չալըշմագ վազիյֆէլէրիլէ միւքէլէֆ տիրէր: Ճէմ'իյէթէ ա'ղա ի ճէտիտէ տախիլ օլուուզճա վէ ի'անսաթը ճէտիտէ ի'թա իտիլտիքճէ կէրէք աղա'ի միւմաիլէյիլմին վէ կէրէք իանէտէ պուլընան զէվաթըն իսմ ու ստրէսիլէրինն մէրքէզ խտարէ մէճլիսինէ թէպլիլ վէ իշարը լազըմ կէլըր: Օն տէօթաիւնճիւ մատտէնն ֆըզրա ի սալիսէսինէ թէվֆիլէն, մումաիլէյիլմին էսամիլաի մէճլիս ի խտարէ թարաֆընտան ըէսմէն նէշը ու իլան օլունըր: Տիւխուլիյէ ի'անէլէրի վէ մահ'իյէլէր վէ պին ֆրանգտան տուն օյան ի'անսաթ՝ շու'պէ մէճլիսի հախօտ ըէ'խս վէքլիլ իլէ սանսըզքէար հախօտ պունարըն զայպուպէթի թագտիրինտէ պու վազիյֆէլէրի մուվազգաթէն իֆա էթմէք իչիւն մէճլիս ի մէզքիւք թարաֆընտան թա'յին օլունան իքի ա'ղա-

նըն իմզատընը հալի մագպուզ սէնէտի ի՛թաարյա թահ- սիլ օլունըր: Պին ֆրանգտան ֆազլա ի՛անաթըն, ճէմլյէ- թին մէրքէզլինտէքի սանտըգքեարա կէճոտէրիմէսի վէ ի՛անէյի վէրէն զաթըն իամլյէ մա՛լլումաթը մուզթէզլյէի սա՛լրէ տէ ի՛չարը լազըմ կէլր:

Շու՛պէ մէճլիսլերի մէրքէզ մէճլիս իտարէսինէ թէք- լիֆլէր տերմիյան էտէպլիլրլէր: Մէճալիսի մէզքիւրէ ա՛գասը Գահրէտէ պուլընտըզարը զէման մէճլիս իտարէսին իճ- թիմա՛լարընտա հազըր պուլընմագ սէլահլյէթինի հա՛լիլ ի- սէլէր տէ, բէյ ի՛թա էտէմէզլէր:

2. — Շու՛պէ մէճլիսլերի հիսապարընը մունթագամ տէֆթէրլէրէ գոյտ էթմէք վէ հասըլաթը պին ֆրանսագ պալիլ օլուուգճա ճէմ՛լյէթին Գահրէտէքի մէրքէզլինէ կէճոտէրմէք վազիֆէսլյէ միւքէլլէֆ տիրլէր:

Շու՛պէ մէճլիսլերի թահսիլ օլունան մահլյէլերին եիւզտէ օն պէշինի թէճավուզ էթմէմէսի լազըմ կէլէն մէ- սարիֆաթը ատիլյէտէն պաչգա պիր սուրէթլէ սարֆիլյաթա մէ՛զուն տէյիլ տիրլէր:

3. — Շու՛պէ մէճլիսլերի հէր ալթը պըն խիթամըն- տա հիսապարընը քէնտի տ՛աիրէլերինէ ա՛խտ մէսա՛լի հազ- զընտա թանգիմ էտէճէքլէրի պիր բափօրա թէրտիֆէն մէր- քէզ մէճլիս ի իտարէսինէ կէճոտէրմէյէ մէճպուր տըրլար:

4. — Մէրքէզ իտարէ մէճլիսլինտէն մէ՛զունիլէթ իս- թիհասլ էթմէքսիլիլն ճէմ՛լյէթ ումուրը հազզընտա սար- ֆիլյաթտա պուլընամամագ, գարարլար իթթիխազ էտէմէ- մէք վէ թէ՛ահհիւտ ալթընա կիրէմէմէք վազիֆէլերլյէ միւքէլլէֆ օլան շու՛պէ մէճլիսլերի՛ պիլճիւմլէ խուսուսաթ- տա մէրքէզ իտարէ մէճլիսլին զարարլարընա իթթիպա՛է մէճպուր տըրլար: Մէրքէզ մէճլիս իտարէսի՛ շու՛պէ մէճ- լիսլերի ա՛գասընըն, վազիֆէլերլինտէ իհմալ վէ թէքեսիւ- լի թագտիրլինտէ ազլիլերլինէ վէ օն պէշինճի մատտէ ահ- քեամընճա ինթիխասպ ը ճէտիտ իճրա էտիլինճէյէ գատար

անլէրին եերլերինէ մուվագգաթ ա՛գա թայ՛ինինէ սէլահի- յէթտար տըր:

ՄԷՃԼԻՍԻ ՂՈՄՈՄԻ

Մսսսկ 19. — 1 — Ճէմլյէթ ա՛գասընըն հէյ՛էթը ՛ու- մուվյէսլինի թէճէսալում էթտիրէն մէճլիսի ՛ումումի պլի- ճիւմլէ մէճալիս ի սա՛լրէյէ հաքիմ վէ ճէմ՛լյէթին մէնա- ֆի՛լինի իտարէյէ սէլահլյէթտար եէկեսնէ պիր մագամ տըր: Մէճլիսը մէզքիւրըն մուգարբէրաթը ՛ումում ա՛գաճա հաթ- թա իճթիմա՛լարտա իսպաթը վիւճուա էթմէյէնլէրլէ մու- խալիֆ էֆքեարտա պուլընանլարճա մէճպուրի իւլ գա- պուլ տըր:

2. — Մէճլիսի ՛ումումիլյէ իշթիրաք էթմէք իշիւն լաագալլ իքի սէնէտէն պերու ա՛գա պուլընմըչ վէ պու- միւտտէթ զարֆընտա մէսքիւրքեաթը Մըսրլյէ հիսապըլա սուրէթի տա՛լիմէտէ լաագալլ եիրմի պէշ զուրուշ մահլյէ թէ՛տիլէ իթմիշ օլմագ իճասլ էտէր: շու գատար քի, իշպու մատտէսին ալթընճը ֆըզրասընտա պէյան օլունտըզը իւզլէ, իւշիւնճի սէնէսին խիթամընտա վուգու՛ը մուգար- բէր օլան իլք մէճլիս ՛ումումիտէ հազըր պուլընմագ իշիւն հալընըզ իքինճի վէ իւշիւնճի սէնէ զարֆընտա պա- լատէ մէզքիւր մըզտարտա մահլյէ թէ՛տիլէ էթմիշ պու- լընմագ քեաֆի տիր: Ագատան հէր պիրի թէ՛տիլէ էթ- տիլի մէպալիլ գաչ եիրմի պէշ զուրուշը հալլի իտէ օ նիս- պէթտէ բէյի հա՛լիլ տիր:

Պէշինճի մատտէտէ պէյան օլունան շէրա՛լիթ սա՛լրէ- սինտէ ֆախրի ա՛գալըզը վէ ա՛գալի միւնիմէ սըֆաթընը իհ- բազ էտէսլէր մէճլիս ի ՛ումումիլյէ ա՛գալի թապլիլյէ սըֆա- թըլյա իշթիրաք հագզընը հա՛լիլ տիրլէր: Ա՛գալի մումալի- լէյիւմ վէրտիքլէրի մահլյէլէր նիսպէթիլնտէ հա՛լիլ պուլը- նաճագալարը բէյլերտէն ֆազլա օլարագ ա՛գալի միւնիմէտէն

օլտուղարը հալտէ օն բէյէ վէ ֆախրի ա'ղատան օլտուղարը հալտէ տէօրթ բէյէ մալիք պուլընաճաղար տըր. ֆագաթ պիր շախարն հիչ պիր դէման վէրտիյէ մայհիլէր նիսպէթինտէ հա'իզ պուլընաճաղը բէյէր իլէ պէրապէր եիրմիտէն ֆաղլա բէյի օլամազ:

Մէճլիսի 'ուժուժիյէ իշթիրաք հազգընը հա'իզ օլան հէր ա'ղա' պու հազգը հա'իզ ա'ղատան պիրքնի թէվքիլ էտէպիլիլը: Պու վէքիլ շախտէն հա'իզ օլտուղը բէյէրտէն մա'տա միւվէքքիլինին բէյէրինէ տէ մալիք օլուպ օ սըֆաթլա տա ի'թաի բէյ էտէր:

Վէքեալէթնամէլէր զիրինտէքի խմալար ուսուլ ի նիզամիյէսի տա'լրէսինտէ թաստիզ էթաիրիլմիշ օլմաւը' վէ հախօտ մէրքէզ մէճլիսի խտարէսինին, շուպէ մէճլիսի բէ'իսինին վէ եա բէիս վէքիլէրինտէն պիրքնին թաստիլզինի հա'իզ պուլընամաը իճապ էտէր:

3. — Մէճլիսի 'ուժուժիյին իճթիմա'ա տա'վէթի' եէվմի մուզարրէրինտէն լաազալլ օթուզ կիւն էվվէլ մէրքէզ մէճլիսի խտարէսի թարաֆընտան ճէմ'իյէթին բէամի զազէթասը վասըթասըյա պիր ի'լաննամէ նէշրի սուրէթիլլէ գուզու' պուլուր: Իճթիմա' եալընը ճէմ'իյէթին մազարըր օլան Գահիբէտէ 'ազա օլունապիլիլը: Տա'վէթնամէ' բուզնիսմէ ի միւզաքէրաթըն պիր խիւլատասընը տա հալլի պուլընըր:

4. — Մէճլիսը 'ուժուժիյին հիչնի ին'իզատընտա, մէրքէզ խտարէ մէճլիսի բէ'իսի, վէ մուժաիլէյին զույպու պէթինտէ բէ'իս վէքիլէրինտէն պիրի եախօտ մէրքէզ իտարէ մէճլիսի ա'ղատընտան բիյատէթ վազիֆէսինի իֆա էտէն զաթ բիյատէթ էտէր. մէճլիսի 'ուժուժիյին վազիֆէ ի բիթապէթինի իֆա էտէճէք զաթ բէ'իս թարաֆըրտան թա'յին գըլընըր. էն զիյատէ բէյէ մալիք օլան վէ պու վազիֆէյի գասուլէ մուվաֆազաթ էտէն իքի ա'ղա թէֆիթիլ ի արայէ մէ'մուր էտիլիլը:

5. — Մէրքէզ մէճլիսի խտարէսի թարաֆընտան, իճ-

զար էտիլէն բուզնամէ ի միւզաքէրաթտա մու'այիէն մէսա'իլ խարիճինտէ հիչ պիր մատտէ հազգընտա միւզաքէրաթ ճէրէյան էտէմէզ: Մէճլիսի 'ուժուժիյին զապթնամէլէրի մէճլիսի մէզքիւրըն պէրվէճնի պալա թէքքիլ օլունան հէյ'էթ ի մախսուսէ ա'ղատ թարաֆընտան իմզա էտիլիլը: Չապթնամէլէրտէն քեամիլէն հախօտ գընմէն չըգաբըլան սուրէթլէրէ մէրքէզ մէճլիսի խտարէսի բէ'իսի եախօտ բէ'իս վէքիլէրինտէն պիրի թարաֆընտան վազը իմզա օլունըր:

6. — Մէճլիսը ուժուժի' հէր սէնէյին իլք իւշ այընտա իճթիմա' էտէր. շու գատար քի, իլք իճթիմա' միւսթէննա օլուպ իւշ սէնէյիք պիր տէվրէտէն սօնրա վուզու' պուլուր: Մէճլիսի 'ուժուժի' զիրտէքի մէվատտ իլէ իշթիլալ էտէր:

Ճէմ'իյէթին անվալը հազգընտա մէրքէզ մէճլիսի խտարէսի թարաֆընտան թանգիմ գըլընան բափօրըն իսթիմա'ը վէ միւրուր էտէն պիր սէնէյիք հիսապաթընըն թէտգիլ վէ թատիլի իլէ հիսապաթըն հէր իճթիլմա'տան օն պէշ կիւն էվվէլինտէն ի'թիլարէն ճէմ'իյէթին մէրքէզինտէ ա'ղանըն էնզարը թէտգիլինէ վազ' էտիլմիշ օլմասը շարթ տըր: Թէվտի' էտիլէն իշպու հիսապաթըն թասնի' վէ եա թաստիլի լէտէլրաճէ մէրքէզ մէճլիսի իտարէսի ա'ղատընըն ինթիլտապը բուզնամէ ի միւզաքէրաթտա տախիլ օլան էնէմիլլիլիլի ֆէվզէլատէյի հա'իզ մէսա'իլ հազգընտա մուզարրէրաթ իթթիլալը:

7. — Պարտտէ միւնտէրիճ մէվատտան պազգա, նիզամնամէ անքեամընճա թա'տիլաթ իճրասը վէ անքեամը ճէտիտէ իլալէսի հախօտ մէվատտըր միւնտէրիճէտէն պիրինին նիզամնամէտէն թայ վէ իլարաճը' մէճլիսի 'ուժուժիյին ճիւմէլի սէլահիլլէրինտէն տիր. էզճիւմէլ,

(Ա) Պիրինճի վէ սէքիլլէրինտէն մատտէլէրտէ մուհարրէր օլտուղը իւղրէ ճէմ'իյէթին մազապը 'ուժուժիսի վէ շէ-

րա՛րիթ ի էսասկցեսի հիշ պիր զէման թէպտիլ վէ թաղերը էտիլէմէյէճէյի տէրքիար օյմաղլա պէրապէր, մագաստընը թէշըիլ էտէն մէվատտան պիրնինն թէվսի՛ր, թահտիտի, հախօտ թա՛տիլի:

(Բ) ձէմ՛լյէթին մագաստը ասլիսինի վէ մահլյէթը էսասկցեսինի իխլալ էթմէմէք հաթթա պէօյլէ պիր զանն ու զէհապա մէյտան վէրմէմէք շարթըյա ճէմ՛լյէթին իւնվանընըն թա՛տիլ հախօտ թէպտիլի:

(Գ) ձէմլյէթին աջնի մագաստա խատիմ վէ զէնտիւսինէ միւշապիւն տիկէր պիր ճէմ՛լյէթիլէ թէվիտի վէ շայէտ ճէմ՛լյէթին տէվամ էտէմէյէճէյի անկաշըլըրա, ֆէսիւս, պու գաղիլյէլէր իզահաթ գապլիլնտէն թա՛տատ էտիլմիշ օլուպ, օ սուրէթիլէ թէլազգըլը վէ պինա՛էն՛այէյի գազահա ի մէզքիւրէյէ մէճլիս ի ումուսլինն թահտիտ՝ վազիֆէսինի շամիլ պիր մահա վէրլիմէմէսի լազըմ կէլիր:

8. — (Ա, Բ, Գ) հարֆարըյա իշարէթ գըլընան ֆըզրարտա թա՛տատ օլունան խուսուսաթ հագընտա մէճլիս ի ումուսլիտէ վուգու՛ պուլան միւղաքէրաթըն սըֆաթը մէշրու՛լյէթի հա՛ղ պուլունմասը մէճլիս ի մէզքիւրտէ հագըր պուլընմագ հագըընը հա՛ղ ա՛ղա ի ճէմ՛լյէթտէն լաազալլ նըսֆընըն պիզգաթ հախօտ պիլվէքիալէ իսպաթը վիւճուտ էթմիշ օյմալարը վէ իթթիխազ գըլընան մուգարբէրաթըն մէշրու՛լյէթի տէ պիզգաթ հախօտ պիլվէքիալէ իսպաթը վիւճուտ էտէն ա՛ղատան լաազալլ տէօրթտէ իւշիւ թորաֆընտան գապուլ վէ թաստիզ իտիլմէսիլյէ մէշրութ տըր. շու գատար վար քի, շայէտ մէճլիս ի ումուսլինն մէճլիսի մէզքիւրէ իշթիրաք հագըընը հա՛ղ ա՛ղանըն նըսֆը պիզգաթ հախօտ պիլվէքիալէ իսպաթը վիւճուտ իթմէմիշ իսէ՛ օ հպտէ մէճլիս ի մէզքիւր պալատէ կէօսթէրլէն տէրէճէտէ էքսէրլյէթիլէ պիր գարարը մուվազգաթ իթթիխազ էտէպլիլիր: Պու հօլտա պիր գարար իթթիխազը թաղտիրինտէ իքի հաթթատան էքսիք օյմա-

մագ շարթըյա պիր միւստէթ թա՛յին էտիլիպ էէնիտէն մէճլիսի՛ ումուսլի իճթիմա՛ա տա՛վէթ օլունըր: Պու մէճլիստէ պիլիզգաթ հախօտ պիլվէքիալէ իսպաթը վիւճուտ էտէն ա՛ղանըն մըգատարը հագըր իշթիրաքը հա՛ղ օլանլարըն բուպը տէրէճէսինտէ օլուուզը,՝ վէ ա՛ղա ի մուսաիլյէյիւմին տէօրթտէ իւշիւ տէրէճէսինտէ էքսէրլյէթ ալաալըյա գարարը մուվազգաթ թաստիզ էտիլտիլի թագտիրտէ, գարարը մէզքիւր գաթ՛լյէթ քէսպ էտէր:

Մէճլիսի՛ ումուսլինն սէնէվի վէ հա ֆէվլէլ՛ատէ իճթիմա՛աթընտա պու ա՛վալ խարիճինտէ իճրա էտիլէճէք միւղաքէրաթըն մէշրու՛ վէ միւ՛թէպէր օլմասը հագըր իշթիրաքը հա՛ղ ա՛ղանըն լաազալլ խուսուսլընն պիզգաթ հախօտ պիլվէքիալէ հագըր պուլընմալարընա վէ մուգարբէլտա մէշրու՛ վէ միւ՛թէպէր օլմասը տա էքսէրլյէթ ի ալաալըն մէշրու՛ վէ միւ՛թէպէր օլմասը տա էքսէրլյէթի ֆ տըր: Շայէտ իլէ իթթիխազ իտիլմէսինէ միւթէվազըֆ տըր: Շայէտ իճթիմա՛է պիննէֆա հախօտ պիլվէքիալէ իշթիրաք էտէն ա՛ղա պուրատա տա պուլընմաղա, իքինճի պիր իճթիմա՛ա գա օլունըր վէ պուստա պիզգաթ հախօտ պիլվէքիալէ իսպաթը վիւճուտ էտէն ա՛ղանըն մըգատարը հէր նէ տալի օլուա, միւղաքէրաթը մէշրու՛՛ ատտ օլունըր:

Մէճլիսի՛ ումուսլի տախիլինտէ իճրա գըլընան ինթիխապաթտա շայէտ էքսէրլյէթի մութլաղա հասըլ օլմագ իսէ, իքինճի տէֆա՛ ըյէ միւրաճա՛աթ վէ օ զէման էքսէրլյէթը նիսպլյէ քեսաֆի՛ ատտ օլունըր:

9. — Մէճլիսը ումուսլիլյէ իշթիրաք հագըընը հա՛ղ ա՛ղատան լաազալլ պէշի՛ մէճմու՛էն հատտը ասղարի օլաբազ էլլի ըյէ մալիք պուլընմալարը շարթըյա Մարտ աշընտան էվվէլ մէրքէզ մէճլիս ի խտարէսինէ թահրիբէն միւրաճա՛աթ էտէրէք պա՛ղը թէքլիֆլէրինին մէճլիսի՛ ումուսլիլյէ՛ արզընը, վէ պինա՛էն՛այէյի իճթիմա՛ը սէնէվլինին բուզնամէ ի միւղաքէրաթընա իտխալինի թալէպ էլլէտիքէրի թագտիրտէ, մէճլիսի խտարէ՛ պուլարըն իս՛ա ֆը մէս-

"ուրը իլէ թէքլիֆիլերինի մէճլիսին բուզնամէ ի միւզաքէ-
բաթընա խախալ էյէմէյէ մէճպուր տըր :

ՃԷՄՐԻՅԷԹԻՆ ՖԷՍԻՆ

Մասնէ 20. — Ճէմ՛իյէթին ֆէսին թագտիրինտէ, օ
զէման մէճլիս ի ՛ուսուսի նուզուտ վէ էմվալ վէ էշեանըն
պիրինճի մատտէտէ միւսարրա՛ն մագաստ տա՛ իրէսինտէ սու-
րէթի իսթի՛մալինի, հա՛նի ճէմիյէթին մագաստընա խրտմէթ
էթմէք իւզրէ պիր ճի՛նէթէ թախախալինի վէ հա տիկէր
պիր ՛նէյ՛էթէ տէվր վէ թէսլիմինի թանթը զարարա պլըր :

Մագաստը մու՛այնէն օլան վառլիյէթ վէ թէսլերրու՛պթա
՛ա՛ իտ մէսպալիզ վէ էմվալ քէմաֆիւսասապրզ վասի վէ միւ-
թէսլերրի՛լերին թա՛յլն էթմի՛շ օլտուզարը մագաստա սարֆ
ու իսթի՛մալ օլուներ :

ՊԷՅԱՆՆԱՄԷ

Պիզ քի զիրտէ իմզարըն սահիպլերլիզ՝ 1906 սէ-
նէսի 15 Նխան թարիխինէ միւսատըրֆ օլան պէօյիւք Փաս-
գալիս կիւնիւ Գանլիւտէ Պօղոս Նուպար փաշա հաղթեթ-
լերինին իգամէթիկահալարընտա պիլիճթիմա՛ պու կիւնքի
թարիխ վէ իմզարըրմըզը հավի պուլընան նիզամնամէ
մուճէպինճէ վէ (էրմէնի ճէմ՛իյէթը Նայրիյէի Ուսուսիյէսի)
՛իւնվանըյա պիր ճէմ՛իյէթ թէշքիլ էթմի՛շ օլտուզըմըզը, վէ
ճէմ՛իյէթը մէզքիւրէնին պիրինճի մէրքէզ մէճլիս ի խտարէ-
սի՛ նիզամնամէնին պիրինճի մատտէսի մուճէպինճէ ճէմ՛ի-
յէթին մու՛էսախի օլան օն զաթտան միւրէքքէպ օլուպ
մէճլիսի մէզքիւրըն պու կիւնտէն ի՛թիպարէն սուրէթի
նիզամիյէտէ թէշքիլ օլուստըրընը միւպէյլին իշպու պէ-
յաննամէյի թանդիմ էլլէտիք :

ԻՄԶԱՆԱՐ

Պօղոս Նուպար
Նագուպ Արքին
Երուանդ Աղաթօն
Առաքել Նուպար
Տօգք. Տաղաւարեան

Մ. Անդրանիկեան
Գրիգոր Եղիաեան
Կ. Շերիճեան
Մ. Մարկոսեան
Հ. Յակոբեան

Պալատէ մուհարրէր վէ եիրմի մատտէտէն իպարէթ
օլան նիզամնամէ Տէրասատէթտէ Տախիլիյէ նէզարէթինէ
պիլիթագալիմ Սթամպօլ վիլայէթինտէն 3 Մարտ 1910
թարիխու վէ 131 նօմէրօլը իլմուխապէրը ըտմիսի ալըն-
մըշ վէ իշպու սուրէթին ապընա մութապըք օլտուզը
Պէյօլու միւթէսարըրըրընճա տա 23 Մայիս 1326 թա-
րիխինտէ թաստիք քըլընմըշ տըր :

Շիրէքին մեքեզիցս «Գահիրէ» Ֆի 25 Մայիս, սեճն 1909 բարիխիցս վուզու՝ պուլսն ինքիմա՝ ր՝ ումումիսէ իւպու նիզամնամէ պերվինն ի աթի բա՛սիլ օլունմը սըր :

1. — Նիզամնամէնին իքինճի մատտէսինէ փըզար ի աթիյէ ՚իւավէ օլունմը սըր : «Սէնէ ի տէվրիյէ հէր սէնէ Բեանունի սանիսինին պիրինտէն ի՛թիպարէն պաշլար» :

2. — Տէօրտիւնճիւ մատտէնին պիրինճի ճիւմլէսինին սօն ՚իպարէսի — քի «վէ մէմալիքի սա՛՛իրէ իչիւն պունա մու՛ատիլ պիր մէսլաղտան տուն օլամազ» սուրէթինտէ տիր — պէրվէճճի աթի թա՛տիլ օլունմը սըր : «վէ սա՛՛իր մէմլէքէթլէր իչիւն մահալլի մէսքիւքեաթընա կէօրէ պունտան զիյատէ վէ եախօտ էքսիք պիր մէպլաղ օլամազ» . մէսէլա տուխուլիյէ բէսմինին էն տուն մըզտարը մէճիտի երկիրմի զուրուշ հիսապը իլէ օն զուրուշ վէ եա իքի պուշուգ ֆրանգ վէ եա իքի չիլին վէ եա եարըմ տուար վէ եախօտ պիր բուպլի տիր : վէ ի՛անէի շէհրիյէնին մըզտարը ասղարիսի մէճիտի երկիրմի զուրուշ հիսապը իլէ պէշ զուրուշ վէ եախօտ պիր ֆրանգ երկիրմի պէշ սանթրիմ վէ եախօտ պիր չիլին վէ եախօտ պիր չարեէք տուար վէ եախօտ եարըմ բուպլի տիր :

3. — Օնպէշինճի մատտէնին իքինճի գըսմընըն իլք փըզրալարը պէրվէճճի աթի օլամազ սըր . «հէր պիր շու՛պէ մէճլիս ա՛ղառընըն քէշֆիյէթի ինթիխասպը մէրքէզ ի տարէ մէճլիսինին թաստիգինէ մուհավվէլ տիր : Մահալլի շու՛պէլէր ա՛ղալըղընա անճագ մէսքիւքեաթը Մըսրիյէ հիսապը իլէ շէհրի լաագալ օն պէշ զուրուշ վէրէնլէր թա՛հին օլանապիրլըրլէր : Պունլարըն թէճտիտի շու՛պէ տախիլինտէ այտա լաագալ օն պէշ զուրուշ հիսսէ ի ի՛անէ ի՛թա էտէն ա՛ղատան միւրէքքէպ պիր մէճլիս ի՛ ումումի թարաֆընտան թանզիմ՝ օլունան պիր նամզէտ ճէտվէլի միւզա՛աֆը իւզէրինէ մէճլիսի իտարէ ի մէրքէզիյէ թարաֆընտան իճրա էտիրլը :

Շու՛պէ սա՛՛իրէսի քէնտի բէ՛՛ իսինին վէ միւմաիւլէնին զայպուպէթի թագտիրինտէ բէ՛՛իս վէքիլինին բիյատէթի թանթընտա աղաղ իճթիմա՛ էտէր : Մէճլիսի մէզքիւրտէ ա՛ղատան հէր պիր ի թէ՛՛ տիյէ էյլէտիյի հիսսէ ի շէհրիյէ գաշ քէրրէ օն պէշ զուրուշ հավի իսէ օնիսպէթտէ բէ՛՛յէ մալիք տիր : Ա՛ղաի մէվճուտէնին բէ՛՛յէ յիլէ էքսէրիյէթի մութլագա հասըլ օլամազսա , իքինճի տէֆ՛ա բէ՛՛յէ միւրաճա՛աթ օլունարագ էքսէրիյէթի նիսպլիյէ քեաֆի ատտ էտիրլըր . ֆագաթ շէհրի լաագալ օն պէշ զուրուշ վէրէն ա՛ղանըն ատէտի հէնուզ քեաֆի տէրէճէյէ պալիզ օլամմը օլան մահալլէրտէ մէճլիսի ի տարէ ի մէրքէզիյէ իսթիսնա՛՛ էն վէ մուվագագաթէն մըզտարը մէզքիւրտէն տուն մէսլաղ ի՛թա էտէնլէրին շու՛պէ ա՛ղալըղընա գապուլլէրինէ վէ մահալլի մէճլիսի՛ ումումիսի միւզաքէրաթընա իլթիրաքլարընա միւսասա՛ա տէ էտէպիրլըր :

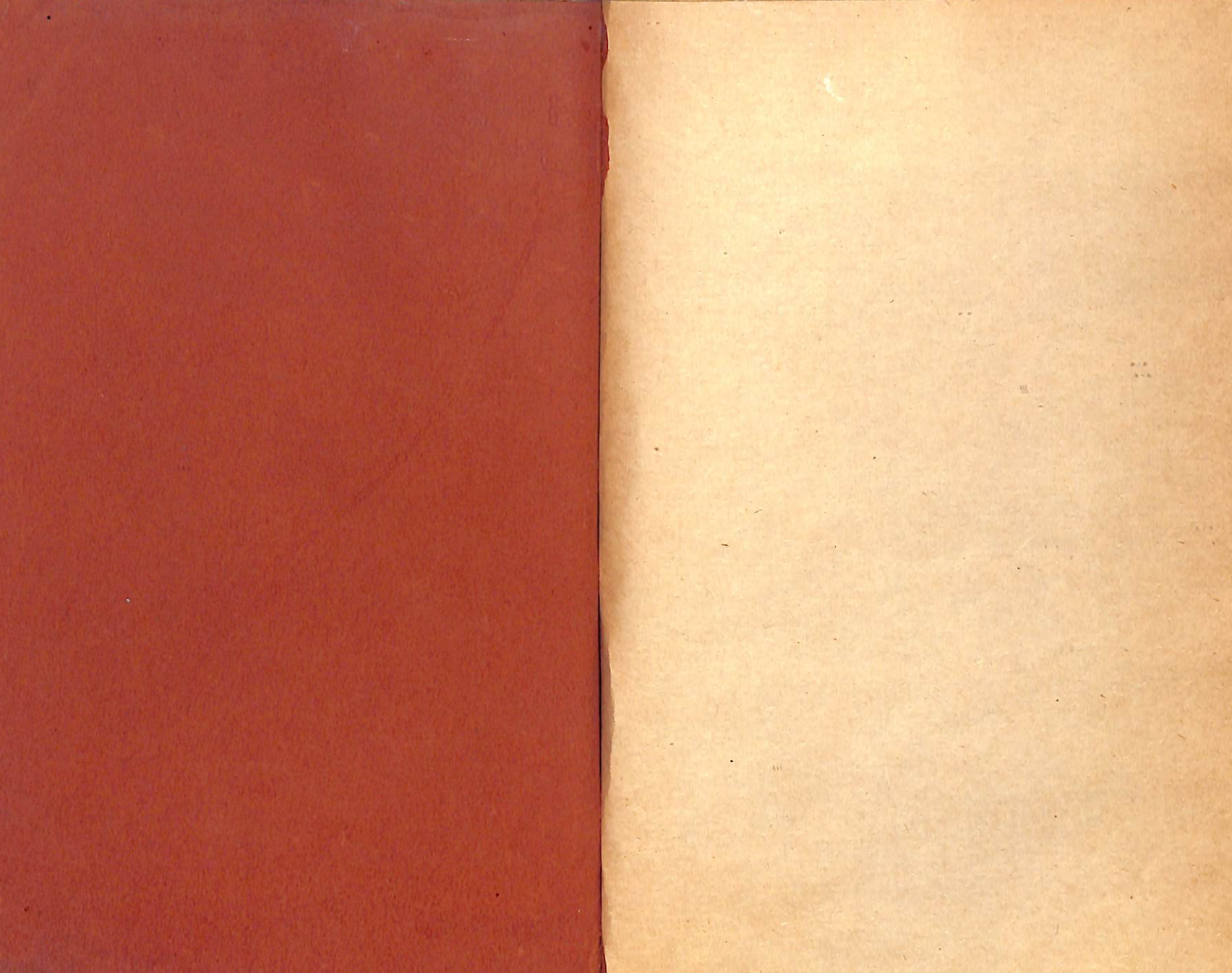
Իչպու մատտէնին իւչիւնճիւ գըսմընըն իլք ՚իպարէսինտէն «հատար ա՛ղամը եէտի» քէլիմէլէրի թայ իտիւմիշ տիր :

4. — Օն սէքիլինճի մատտէնին պիրինճի գըսմընըն իլք ճիւմլէսինին նիհայէթիսէ ՚իպարէ ի աթիյէ ՚իւավէ էտիրլմիշ տիր . «շու՛պէ մէճլիսիյէրի քէնտի տա՛՛ իրէլէրինտէ նագարէթ վէ մէս՛ ուլիյէթլէրի թանթընտա օլմագ իւզրէ շու՛պէլէր վէ եախօտ մուվագագաթ վէ խուսուսի գօմիսիօնլար թէշքիլ վէ հա՛՛րի օլաղգլարը հուգուգը գըսմէն վէ եախօտ թէմամէն անլէրէ տէվր էտէպիրլըրլէր» :

Իչպու մատտէնին իքինճի գըսմընըն սօն ճիւմլէսինտէն «հասըլաթը պին ֆրանգա պալիզ օլուուգճա» գայտը թայ օլունմը սըր :

5. — Օն տօգուղընճը մատտէնին իքինճի գըսմընըն իքինճի ճիւմլէսի պէրվէճճիաթի տիր . «շու՛պէ մէճլիսիյէրի ա՛ղասը իլէ պէշինճի մատտէտէ պէյան օլունան իլիս» :

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0853394

